

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18152

Θέμα 368^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 710-729**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΑΙ. *Ἄλλ' ἄνδρα, κεί τις ἦ σοφός, τὸ μανθάνειν* 710
πόλλ' αἰσχρὸν οὐδὲν καὶ τὸ μὴ τείνειν ἄγαν.
Ὅρας παρὰ ρείθροισι χειμάρροις ὄσα
δένδρων ὑπέικει, κλῶνας ὡς ἐκσώζεται,
τὰ δ' ἀντιτείνοντ' αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται.
Αὐτῶς δὲ ναὸς ὅστις ἐγκρατὴ πόδα 715
τείνας ὑπέικει μηδέν, ὑπτίους κάτω
στρέψας τὸ λοιπὸν σέλμασιν ναυτίλλεται.
Ἄλλ' εἶκε θυμῷ καὶ μετάστασιν δίδου.
Γνώμη γὰρ εἶ τις κάπ' ἐμοῦ νεωτέρου
πρόσεστι, φήμ' ἔγωγε πρεσβεύειν πολὺ 720
φῦναι τιν' ἄνδρα πάντ' ἐπιστήμης πλέων·
εἰ δ' οὔν, φιλεῖ γὰρ τοῦτο μὴ ταύτη ῥέπειν,
καὶ τῶν λεγόντων εὖ καλὸν τὸ μανθάνειν.
- ΧΟ. *Ἄναξ, σέ τ' εἰκός, εἶ τι καίριον λέγει,*
μαθεῖν, σέ τ' αὖ τοῦδ'· εὖ γὰρ εἴρηται διπλῆ. 725
- ΚΡ. *Οἱ τηλικοῖδε καὶ διδαξόμεσθα δὴ*
φρονεῖν ὑπ' ἄνδρὸς τηλικοῦδε τὴν φύσιν;
- ΑΙ. *Μηδὲν τὸ μὴ δίκαιον· εἰ δ' ἐγὼ νέος,*
οὐ τὸν χρόνον χρὴ μᾶλλον ἢ τᾶργα σκοπεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἄλλ' ἄνδρα, κεί τις ἦ σοφός, ... μετάστασιν δίδου.****(Μονάδες 30)**

Αλλά δεν είναι καθόλου ντροπή για έναν άνδρα (για έναν άνθρωπο) να μαθαίνει πολλά, ακόμη κι αν κάποιος είναι σοφός, και επίσης να μην παρατραβάει το σκοινί. Βλέπεις πώς διασώζουν τα κλαδιά τους όσα (από τα) δέντρα υποχωρούν κοντά στο ορμητικό ρεύμα, πώς όμως καταστρέφονται σύρριζα αυτά που αντιστέκονται (Βλέπεις πως όσα από τα δέντρα λυγίζουν στην άκρη των χειμάρρων, αυτά σώζουν τα κλαδιά τους, όσα όμως αντιστέκονται, αυτά χάνονται σύρριζα). Επίσης, όποιος τεντώνει πολύ τα πανιά του πλοίου, ώστε να είναι σταθερά, και δεν τα χαλαρώνει καθόλου στον άνεμο, (αυτός) αφού αναποδογυρίσει το πλοίο, από εκεί και πέρα ταξιδεύει με ανεστραμμένο το κατάστρωμα (του πλοίου). Μα δώσε τόπο στην οργή και άλλαξε γνώμη.

2. Να περιγράψετε τη σκευή (ενδυμασία) των υποκριτών κατά τη θεατρική παράσταση.

(Μονάδες 10)

Κατά την παράσταση η εμφάνιση των ηθοποιών ήταν μεγαλοπρεπής. Ο τελετουργικός χαρακτήρας του αρχαίου θεάτρου αλλά και η ίδια η φύση των ρόλων (ήρωες, θεοί, ημίθεοι, βασιλιάδες) επέβαλαν και την ανάλογη σκευή (ενδυμασία). Έτσι οι βασιλιάδες και οι βασίλισσες φορούσαν χιτώνες ποδήρεις στολισμένους με ζωηρά χρώματα, όταν ήταν ευτυχισμένοι, και φαιά, όταν έπεφταν σε δυστυχία. Οι θεοί διακρίνονταν από τα σύμβολά τους και οι μάντιες, όπως ο Τειρεσίας, έφεραν μάλλινο ένδυμα (άγρηνόν) πάνω από τον χιτώνα.

Φορούσαν ακόμη οι ηθοποιοί υψηλά υποδήματα που αργότερα ονομάστηκαν κόθορνοι, ενώ διάφορα παραγεμίσματα, κάτω από τα ενδύματα, τους έκαναν μεγάλωσους. Το πρόσωπο των ηθοποιών κάλυπτε προσωπίδα, η παρουσία της οποίας συνέχιζε τη διονυσιακή παράδοση, αλλά και παράλληλα διαμόρφωνε τον κατάλληλο για το έργο ανθρώπινο τύπο.

3. κλῶνας, θυμῶ, μετάστασιν, γνώμη, ἐπιστήμη: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής.

(Μονάδες 10)

κλῶνας → κλάω, -ῶ

θυμῶ → θυμόμαι, -οῦμαι

μετάστασιν → μεθίστημι

γνώμη → γινώσκω

ἐπιστήμη → ἐπίσταμαι

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλολόγος